

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

3/2024

hlas.stankovce@gmail.com

Nová kniha

Milí Stankovčania,
dovoľte nám oznámiť vám, že v najbližších dňoch bude vytlačený 2. diel knihy „Mozaika života našej dediny“, s podnázvom – „Život v obrazoch 2012 – 2023“.

V tejto knihe plnej obrázkov a fotografií nájdete na 450 stranách a v 95 kapitolách obraz života našej dediny za posledných desať rokov. Výnimku sme urobili pri dvoch podujatiach. Dokumentujeme v nej život obce a spoločenských organizácií. Zároveň robíme porovnanie so životom v minulosti.

Jozef Kadák uviedol v úvodníku ku knihe: „I keď táto kniha je hlavne dobrým dokumentačným materiálom, verím, že zaujme a poteší viacerých. Je tiež formou poďakovania všetkým, ktorí robia náš život krajší, zaujímavejší.“

Knihu vydáva redakcia občianskych novín HLAS, ktorá zároveň ďakuje všetkým, ktorí poskytli materiál k jej zostaveniu.

Knihu bude možné kúpiť na predajných miestach v obci. Tie budú oznámené prostredníctvom Instagramu našich novín - @stankovsky_hlas.

Mozaika života našej dediny II.

Život v obrazoch 2012-2023

Veľkostankovská zvonica - 165 rokov

Zvonice a zvony od nepamäti patria ku koloritu obce, zvlášť, keď ich je na území obce viac. V našej obci šesť. Sme teda obec bohatá nielen históriou, udalosťami, múdrosťou a šikovnosťou obyvateľstva, ale aj zvoniciami.

kreslila Lea Zelníková

Pátrali sme v dokumentoch po archívoch. Prešli sme rôzne dostupné publikácie. Napríklad prácu Martiny Godálovej z roku 2001 – „Pôvodcovia zvonov a zvony v okresoch Nové Mesto nad Váhom a Trenčín“. Alebo prácu Juraja Spiritzu z roku 2002 – „Biografický slovník zvonolejárov činných na Slovensku v druhom tisícročí“. Či práce ďalších.

Z týchto prác sme sa dozvedeli, že najčastejším zvonolejárom zvonov v našej lokalite bola rodina Oktava Wintera z Moravy, ale potvrdiť či vylúčiť autorstvo našich zvonov tejto rodine nie je zatiaľ možné. Poznáme zatiaľ iba odlievačov zvonov v Rozvadzoch a Malých Stankovciach pri potoku.

O našich zvoniciach či zvonoch sme sa okrem toho, čo sme už vedeli, nedozvedeli

nič viac. A keďže o malostankovských a rozvadzkej zvonici sme už v minulosti písali, prišla rada na tú vo Veľkých Stankovciach.

Pripomeňme si teda fakt, že veľkostankovská zvonica bola postavená v roku 1859. Má teda 165 rokov. Zvonica vo Veľkých Stankovciach je murovaná klasicistická, vežovitého typu so zvonkovými oknami a lizénovým členením (lizéna – zvislý plochý architektonický prvok členenia fasády). Vstupuje sa do nej cez pôvodné dvere, nad ktorými je historický nápis s ornamentom, ročník – 1859.

Veríme, že srdce zvonice, teda zvon, bude navždy pripomínať občanom tejto obce časy, ktoré zvonica „na vlastné oči“ videla.

Dušan Pevný

Kostol Panny Márie Pomocnice - 30 rokov

Naše výročia

Rímskokatolícky kostol Panny Márie Pomocnice kresťanov v Trenčianskych Stankovciach má 30 rokov. Keď idete po diaľnici smerom od Piešťan a uvidíte po pravej strane na miernom návrší „*stankovského orla*“ – biely kostol Panny Márie Pomocnice kresťanov, viete, že sa blížite k našej obci Trenčianske Stankovce.

Pre mladých je pohľad naň, či už zblízka alebo zďaleka, samozrejmosťou. Stredná a staršia generácia si však pamätá na časy pred 30 rokmi, keď rímskokatolícki veriaci nemali v našej obci svoj bohostánok a na sväté omše chodili tak, ako naši predkovia po stáročia pred nami, do okolitých obcí.

Túžba po vlastnom katolíckom kostole sa v našej obci zrodila po obnove náboženskej slobody na začiatku 90. rokov 20. storočia. Vtedy katolíci zo Sedličnej, Malých Stankoviec a Rozvádz patrili do farnosti Trenčianska Turná a veriaci z Veľkých Stankoviec do farnosti Selec. Keď sa dnes už nebohý dekan Pavol Šadlák spýtal: „*Stankovčania, a vy nechcete mať svoj kostol?*“ Odpoveď stankovských veriacich znela: „*Chceme!*“

Po tomto prvotnom podnete viedla k vybudovaniu rímskokatolíckeho kostola v našej obci ešte dlhá a neľahká cesta. Od výberu vhodného miesta, cez projekt a postupné budovanie až po dokončenie diela... bolo veľa vybavovania, potu, práce a obetavosti množstva dobrovoľníkov z našej obce.

Základný kameň kostola posvätil Sv. Otec Ján Pavol II. pri svojej návšteve Slovenska vo Vajnoroch v roku 1990. Prvé výkopové práce pod stavbu boli začaté 21. júna 1991. Kostol bol postavený svojpomocne, hlavne z milodarov obetavých farníkov. Jeho výstavbu podporovali správcovia farnosti - najskôr dekan Pavol Šadlák (zabezpečil aj

projekt - z obce Rudina, kde má náš kostol svojho „*staršieho brata*“ - Farský kostol Ružencovej Panny Márie) a po jeho odchode 31. 1. 1990 do Rajeckej Lesnej jeho nástupca Michal Kopecký. Počas jeho pastorácie bol kostol postavený. Na výzdobe a dotváraní kostola spolupôsobili akad. maliar Alojz Petráš z Prievidze a akad. sochár a reštaurátor Ján Šimún z Rajeckej Lesnej.

Kostol konsekroval 21. mája 1994 J. E. Ján Chryzostom kardinál Korec, nitriansky sídelný biskup. Kostol je zasvätený Panne Márii Pomocnici kresťanov (sviatok má 24.5. – preto máme odvtedy hody v máji).

Od postavenia kostola sa v kostole robili viaceré renovácie a obnovy – výmena strešnej krytiny za medenú, výmena okien a dverí, výmena oltára a bohostánku, sedenia pre kňaza a asistenciu, maľovanie kostola, výmena ozvučenia, doplnenie osvetlenia oltára, oprava dlažby, výmena kotla, obnova oplotenia, dlažba po obvodoch kostola, výsadba ovocných stromčekov a ďalšie práce menšieho rozsahu.

Za 30 rokov od posvätenia kostola sa tu konalo veľa obradov – svätých omší, krstov, prvých svätých prijímaní, svadieb, hodových slávností, modlitebných spoločenstiev, 3 duchovné obnovy farnosti (misie), birmovka. Kostol privítal mnoho vzácných hostí. Ťažko by bolo možné všetkých vymenovať, preto spomenieme len tie najvýznamnejšie udalosti:

- slávnostné hodové sv. omše pri príležitosti 10., 20. a 25. výročia posviacky kostola,
- návšteva nitrianskeho biskupa Viliama Judáka s bohoslovcami (1997),
- primičná svätá omša Juraja Sedláčka (2001),
- ľudové misie (2003, 2007, 2016),
- posvätenie nového oltára a bohostánku nitrianskym biskupom Viliamom Judákom (2018),
- primičná svätá omša Martina Sedláčka (2020),
- birmovka – sviatosť birmovania udeľoval nitriansky biskup Viliam Judák (2021),
- slávenie veľkonočných sviatkov – celebroidal pomocný nitriansky biskup Peter Beňo (2024).

Posviackou nášho kostola v roku 1994 vznikli vo farnosti Trenčianska Turná dve filiálky, a tak pri pastorácii vypomáhali kňazi Ferdinand

Martiš zo Selca, František Koniarik z Beckova a neskôr Milan Bričkovský - pomocný kňaz. Spravovať tri kostoly a jednu kaplnku v 4 ob-

ciach bolo pre jedného kňaza veľmi náročné. V roku 2003 bola na podnet vtedajšieho správcu farnosti Trenčianska Turná Pavla Gavendu

farnosť rozčlenená na dve samostatné farnosti. Náš kostol bol pričlenený ako filiálny kostol k novovzniknutej farnosti Veľké Bierovce.

Doteraz v našom kostole pôsobili správcovia farnosti:

- Farnosť sv. Martina Trenčianska Turná
 - Pavol Šadlák (1983 - 1990)
 - Michal Kopecký (1990 - 2001)
 - Pavol Gavenda (2001 - 2004)
- Farnosť sv. Vendelína Veľké Bierovce
 - Ján Michút (2003 - 2013)
 - Viliam Chrastina (2013 - 2024)

Od úmrtia Viliama Chrastinu v januári 2024 dočasne spravuje farnosť Veľké Bierovce Ondrej Tepličanec, správca farnosti Trenčianska Turná.

Kostolníkmi v kostole boli Jozef Minárik, Gabriela Orságová, Anna Navrátilová a súčasný kostolník je Štefan Medvedík.

Aj dnes, keď je rímskokatolícky kostol Panny Márie Pomocnice kresťanov jednou z dominant našej obce už 30 rokov, s hlbokou vďakou sa skláňame pred obetavosťou všetkých, ktorí sa zaslúžili o to, že ho máme. Veľa z nich už odišlo do večnosti, ale mnohí sú stále medzi nami. A tí z nich, ktorým to vek a zdravotný stav dovolí, kostol nielen navštevujú, ale aj stále nezištne prikladajú ruku k dielu, keď je potrebné niečo urobiť. Vyrástli aj ich nasledovníci, ktorí pomáhajú pri dôstojnom slávení obradov (organistky, ministranti, lektori, speváci, asistenciá ...), upratovaní, údržbe kostola alebo poskytujú milodary na chod kostola. Je to všetko veľmi potrebné. Veď tak, ako doma nič nefunguje samo od seba, aj v kostole sa niekto musí postarať o všetko potrebné. A kňaz by sám všetko nezvládol.

Nech Pán Boh odplatí všetkým, ktorí náš kostol vybudovali, aj tým, ktorí sa starajú o to, aby fungoval a mohli sme v ňom dôstojne chváliť Boha, prijímať sviatosti a ďakovať Bohu za všetko, čím nás obdaril.

Oľga Šmatláková

Brigádovali sme pri kríži

Bleskovka

Po nepriaznivej zime bez snehu a mrazov sme všetci čakali, že nás jar prekvapí svojou krásou. Prišla, ale v inej podobe, ako sme boli zvyknutí. Najskôr pršalo, potom bolo teplo a veľa dní nám život znepríjemňovali vetry. Celkom pomýlená bola nielen príroda, ale aj ľudia sa nestačili prispôbovať vrtochom počasia.

Keď v apríli rozkvitli stromy v plnej kráse, každý predpokladal, že to nie je dobré. A žiaľ, príroda ukázala svoju silu. Celá tá nádhera bola za pár dní preč. Prišli mrazy a mnohým záhradkárom a ovocinárom zostali len oči pre plač. Takéto počasie postihlo aj našu alej. Stromčeky, ktoré zakvitli, zmrzli a zmrznuté kvietky opadli po silných vetroch.

Teraz po nej chodíme a tešíme sa aspoň z toho, že stromčeky prežili.

Každý, kto sa zastaví pri kríži pod starými lipami, môže načerpať energiu, môže si posediť na upravených lavičkách, ktoré vrátane zábradlia okolo kríža natreli obetaví seniori. Celá alej (i okolie kríža) je po zime upravená, pokosená.

Môže d'alej slúžiť na oddych v príjemnom prostredí.

Daniela Biesiková

Lampášik nesklamal

Gratulujeme

V zrekonštruovaných priestoroch sa v kine Hviezda v Trenčíne konala regionálna postupová súťaž a prehliadka detského folklóru Vidiečanova Habovka. Súťaž sa koná každé dva roky, s cieľom rozvíjania zručností a odborného rastu kolektívov i jednotlivcov a prezentácie hudobného folklóru.

Tento rok sa súťaž niesla v duchu hesla „Tancuj, spievaj, zahraj si“. Uskutočnila sa 6. apríla 2024 a zúčastnilo sa jej množstvo detských folkloristov - spevákov, tanečníkov, inštrumentalistov z celého Trenčianskeho re-

giónu. DFS Lampášik zastupovala skupina 5 detí, ktoré sa predstavili vo viacerých súťažných kategóriách.

V kategórii - sólisti speváci bez hudobného sprievodu - sa v striebornom pásme umiest-

nil Martin Kadák s pastierskou piesňou „Háj, ovečky, háj...“. Krásne a čisté hlasové predvedenie bolo odmenené potleskom prítomných divákov. V ďalšej kategórii - sólisti inštrumentalisti - vystúpil Matej Kadák so skladbou Bačovská, ktorú zahral na heligónke. Hoci mal veľkú trému, skladba bola pomerne náročná, zahral ju dobre a bol ocenený strieborným pásmom.

V kategórii - spevácke skupiny - sa predstavili staršie dievčatá — Sofia Seemannová, Simona Jančová, Sára Husárová s piesňou „Nedela, pondelok...“. Dievčatá spievali krásne, čisto, s prirodzeným pohybom. Hrou na heligónke ich sprevádzal Matej Kadák. Tiež sa umiestnili v striebornom pásme.

Čo povedať na záver? Uvedomujem si, že viaceré detské folklórne súbory majú neporovnateľné členské zázemie a možnosti výberu talentovaných detí do súborov – Kornička, Kopaničiarik Myjava a ďalšie. Ich členovia sú často žiaci ZUŠ, majú dlhoročné skúsenosti a tradície..., majú vzory vo svojich rodičoch či starých rodičoch, ktorí sú folkloristi, atď.... Napriek tomuto všetkému - čo my nemáme - chválím naše deti za veľmi dobré umiestnenie. Nesklamali seba, svojich rodičov, trénerky i celý súbor Lampášik.

A v neposlednom rade, výborne reprezentovali obec Trenčianske Stankovce.

Patrí im veľká vďaka!

Terézia Kadáková

Deti z Lampášiku

Rybárske preteky

Na vlastné oči

Na vodnej nádrži pozdĺž cesty medzi obcami Trenčianske Stankovce a Krivosúd-Bodovka sa opäť konali rybárske preteky. Priaznivci športového rybolovu sa stretli 4. mája 2024 ráno pred šiestou hodinou na štarte podujatia.

Skôr, ako priblížime podmienky a výsledky pretekov v love rýb, je dôležité poznamenať, že táto vodná plocha o rozlohe cca 13 hektárov vznikla v čase ťažby štrkov na výstavbu vodných diel na Váhu. Neskôr sa ťažili štrky urbárskymi spoločnosťami, no k rozšíreniu vodných plôch už nedošlo.

V súčasnosti je pri tejto ploche rozsiahla chatárska osada, kde mnohí občania celoročne bývajú či príležitostne oddychujú.

Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Trenčín vyhlásila na tejto obľúbenej vodnej ploche preteky v love rýb. Preteky majú veľkú obľubu a konajú sa už desiatky rokov. V minulosti sa ich zúčastňovalo okolo 400 súťažiacich. Toho roku ich bolo 57 a ulovili viac ako 100 kusov kapra.

Preteky sa mali uskutočniť za každého počasia. Toho roku vládlo nádherné a kludné počasie. Hodnotil sa počet nachytných rýb a podľa počtu i dĺžky sa bodovalo. Najvyšší súčet určil poradie. Vyhodnocoval sa aj lov najväčšej ryby.

Celkové poradie bolo nasledovné:

1. Miroslav Raček
2. Jaroslav Fiala
3. Peter Repka

Ako štvrtý skončil účastník, ktorý ulovil najväčšiu rybu – úhora s dĺžkou 63 cm.

Za krásnym podujatím na Bodovskom rybníku sa lúčime s pozdravom pre všetkých priaznivcov športového rybárstva – Petrov zdar!

Dušan Pevný

Jaroslav Fiala meria úlovok

Letecká stovka, po roku

Chválime

Na pomyselnú štartovú čiaru sa v Trenčíne dňa 9. marca 2024 počas 10.ročníka Leteckej stovky postavilo 220 bežcov a bežkyň, nielen zo Slovenska. Účastníci mali pred sebou 106 kilometrov, na ktorých museli do cieľa prejsť šiestimi kontrolnými stanovišťami. Na rozdiel od predchádzajúceho ročníka, kedy panovalo zimné počasie, pri jubilejnom ročníku vládlo počasie krásne jarné.

Ako dobrovoľníčka som sa tento rok dostala k Duchonke, kde bol 63. kilometer trasy. Po desiatkach kilometrov v nohách si bežci aj na našom stanovišti dopĺňali spotrebovanú energiu pripraveným občerstvením. Po odchode posledného účastníka sme začali uzatvárať naše kontrolné stanovište.

Na stránke Leteckej stovky som následne čítala články a pozerala videá od bežcov z posledného ročníka. Pri videách ma upútal prechod cez potok v katastri našej obce. Vláňajší prechod cez potok pre máloktorého bežca skončil so suchými nohami. Tento rok cez potok prešli ako baletky, nie však preto, že by už bolo vybudované nejaké premostenie.

Po minuloročnom ročníku Leteckej stovky obyvateľ z našej obce obetoval svoj čas, aby cez potok poukladal panely, ktoré slúžia dodnes všetkým, ktorí majú záujem prejsť cez potok so suchými topánkami. Naš Stankovčan si neželá byť menovaný, jeho pranie teda plním... má však rovnaké iniciály ako naša obec.

Cez organizátorov, v mene bežcov a širokej verejnosti ti veľmi ĎAKUJEME!

Zuzana Jančová

Stav v roku 2023

Stav v roku 2024

Liečiť sa dá aj humorom!

Zamyslenie

Ruku na srdce... kedy ste sa naposledy zasmiali? Myslím si, že na to, aby ste potešili druhých svojím humorom, vyštudovanú psychológiu či lekárstvo mať nemusíte.

Humor zohráva v mojom živote dôležitú úlohu. Je to istý druh ľudského prejavu. Okrem uvoľnenia pri záťaži zohráva úlohu aj v tom, že udržiava pokojnú atmosféru (to často využíva môj mladší syn, keď donesie ďalšiu stoličku zo slovenčiny a tvrdí, že dôležitejšie je, že sme zdraví, máme čo jesť a piť, máme kde bývať... a ja sa nedokážem neusmievať, pretože má pravdu). Mám rada ľudí, ktorí majú zmysel pre humor. Často sa mi stáva, že som smutná, unavená a stretnem pre mňa tých správnych ľudí, ktorí mi svojím humorom vyčaria úsmev na tvári.

A hneď je mi na duši lepšie. Humor aj zlepšuje ľudské vzťahy, zdá sa mi.

Hanbím sa za to, ako som sa počas návštevy onkologického oddelenia (mala som vtedy 16 rokov) sťažovala a ležiaca pacientka bez vlasov mi povedala vtip, na ktorom sme sa obe zasmiali... zlepšila mi náladu a prinútila myslieť na niečo pekné. Večer som si pripravila pre ňu vtip ja, no na druhý deň bola postel' už prázdna a vtip som jej tak nestihla nikdy povedať.

Humor je istá zložka medziľudskej komunikácie. A v neposlednom rade aj ľudí spája.

Ved' isto mi dáte všetci za pravdu, keď napíšem, že sa cítim lepšie pri ľuďoch, ktorí majú istý zmysel pre humor ako pri večne uhundraných ľuďoch, ktorí sa stále na niečo sťažujú. Humor je aj prostriedok na prekonávanie akýchkoľvek problémov... myslím si.

V dnešnej uponáhľanej dobe vám, milí čitatelia, prajem plnú náruč humoru... pre vás a pre tých, ktorým ho chcete darovať. Možno jeho darovaním vyliečite nejednu smutnú dušu.

Alžbeta Jurigová

Mojim maturantom!

Študentom

(všetkým, ktorí končili v ZŠ Stankovce v šk. roku 2019/2020)

Úplne presne si pamätám, ako som vošla prvýkrát v septembri do vašej triedy. Ešte som vás nepoznala, nevedela som, akí ste. Mala som v duši neistotu. Budem dost' dobrá a prísna zároveň? Budete ma mať radi? Budem mať u vás rešpekt? Naučím vás všetko, čo treba?

Často si čítam zošitok, ktorý ste mi dali, keď ste odchádzali na strednú školu. Spomienky v ňom, to je niečo úžasné. Píšete, ako si spomínate prvý deň na mňa vy...tipovali ste, aká budem. Veľa z vás si myslelo, že prídem zamračená, mnohí si mysleli, že príde do triedy sekera... „a vraj som vošla s pekným úsmevom, pohoda v tvári“...listujem v zošitku. Pri jeho čítaní sa vždy rozplačem. Krajšie vyznanie učiteľka ani dostať nemôže! Ďakujem zaň.

Viete, čo mi ešte utkvelo v pamäti? Ako ste sa dozvedeli, že budem vaša triedna. Vošla som vtedy do triedy a začali ste tlieškať, písať a radosť sa. Prežili sme spolu toho dosť. Učila som vás ten najneobľúbenejší predmet. S úsmevom spomínam na to, ako som vchádzala do triedy a hneď som spustila: „Mali sme poradu a hádajte, o ktorej triede sa najdlhšie debatovalo?“ Ale tá hrdosť vo mne, keď sa po čase o našej triede na poradách prestalo hovoriť!

Stali sa z nás priatelia, myslím si. Neprestávala som sa usmievať hneď pri príchode do triedy, lebo som vedela, že sa chcete rozprávať o hocičom inom, len nie o slovenčine!

Jedného dňa som vošla do triedy a hneď spustila, prečo nie je zotretá tabuľa. Boli ste ticho...taký nezvyk u vás. „Zotrite tú tabuľu!“ A nič. Zrazu Paľo povedal, nech sa na tú tabuľu aspoň pozriem. Bolo tam nakreslené veľké srdce. To, čo bolo napísané v ňom, ma rozplakalo aj rozosmialo zároveň. Nela sa opýtala, prečo plačem a Ondrej, prečo sa smejem. Také prenádherné srdce som nikdy nedostala...preto som sa rozplakala. Našla som vám tam 3 gramatické chyby...to ma rozosmialo.

Moje heslo bolo, každý problém hneď riešiť. Triednické hodiny sme mali pomerne často... asi najčastejšie zo všetkých tried. Hovorili ste mi o vás, ja o mne. Preberali sme nielen školské problémy, ale aj rodinné a osobné. Každý ste boli iný. Snažila som sa vás spájať, hľadať v tých druhých to dobré. Viete, ako ste ma potešili, keď som našla na konci školského roka hrať karty za jedným stolom vás, ktorí ste si nerozumeli? Zase som sa pousmiala cez slzy.

„Ty, ešte raz a volám tatovi!“, toto bola moja častá veta. Vy ste sa naľakali a ukludnili sa. Mnohí ste mi vtedy odpovedali: „Pani učiteľka, zavolajte radšej mame, tá je pokojnejšia, tá nie je taká nerváčka!“ No nedá sa nad tým neusmiať?

Autorka so svojimi maturantami

Nikdy nezabudnem na moje guľaté narodeniny. Už ráno sa začínalo akosi divne. Dozor cez prestávku som nemala pred našou triedou, ale na úplne inej chodbe. Hm. Len čo som vošla do triedy, spadli na mňa konfety, všetci ste začali tlieškať, písať, usmievať sa. Stoly boli poukladané do „účka“, na katedre veľká torta a darčeky. Kto ma pozná, vie, že milujem prekvapenia. Samozrejme som sa vám hneď rozplakala. Od šťastia. Celé 3 hodiny sme sa rozprávali...ale aj poučili. 6-kilový melón som doma zjedla ako „jednohubku“. Odkiaľ ste ho v zime zohnali, neviem doteraz. Tých úsmevných zážitkov, čo som s vami prežila....Vaše aj moje úsmevné výroky mám doteraz zapísané a smejem sa na nich stále.

Pamätám sa, ako sa ma Nela, sediac v poslednej lavici v strednom rade so Simonou, na hodine opýtala, či vás budem mať aj na maturite. Začala som sa neskutočne smiať. Rada by som, len to by som sa musela dostať učiť

na strednú školu. A pozrite sa... je to tu. Ja vás niektorých naozaj pri zelenom stole skúšam (tak sa chalani, prosím vás, naučte)!

Chcem sa poďakovať aj vašim rodičom. Boli ste skvelí „partáci“, milí rodičia. Častokrát sme spolu telefonovali aj hodiny. Môžete byť na svojej deti hrdí. A neskutočne ma teší, keď sa s vami stretnem aj dnes, pospomíname si, porozprávame, zakývame si.

Čo vám popriať, milí moji maturanti, do života? Hlavne zdravie, Božie požehnanie, pohodu, úsmev na perách, lásku v srdci, aby ste v živote robili to, čo vás baví. Aby ste vedeli vstať vždy, keď padnete, keď vám bude ťažko. Aby ste mali okolo seba tých správnych ľudí. Prajem vám, aby ste mali zdravé sebavedomie, pokoru, aby ste pomáhali slabším a všetkým tým, ktorí vás o pomoc požiadajú. Nikdy sa druhým ľuďom neotáčajte chrbtom. Prajem vám, aby ste boli v živote šťastní.

Alžbeta Jurigová

Po 28 rokoch vojny - Kambodža

Na potulkách svetom

Na mojich potulkách svetom som navštívil tento rok Kambodžu. Kambodžské kráľovstvo sa nachádza v juhovýchodnej Ázii a susedí s Thajskom, Laosom a Vietnamom. Na juhozápade má prístup k Thajskému zálivu a Tichému oceánu. Krajina patrí medzi najchudobnejšie štáty v tomto regióne. Má asi 16 miliónov obyvateľov prevažne budhistického vyznania. Prevláda tu hlavne odevný priemysel a turizmus.

Autor na trhovisku v Kambodži

Kambodža leží v tropickom pásme severne od rovníka a jej podnebie je veľmi často ovplyvňované monzúnmi. Navštívil som ju v období február – marec a bolo tam „príjemných“ 37 stupňov. Od polovice mája sa začína monzúnové obdobie dažďov.

Po asi 6-hodinovej plavbe loďou z Vietnamu po rieke Mekong som došiel do hlavného mesta Phnom Pénh. Je to moderne žijúce, čisté a bezpečné mesto. Ľudia sú tu veľmi milí a nápomocní. Ceny za služby a v reštauráciách sú asi o 60% nižšie ako u nás doma. Ulice, hotely, reštaurácie boli čisté a moderné. Veľké aj menšie mestá sú vybudované a moderné, nakoľko po 28 rokoch vojny, ktorá tu prebiehala, bolo všetko zničené. Za pomoci bohatých ázijských krajín, UNESCO a OSN tu bolo znova všetko obnovené či nanovo postavené.

Náš sprievodca, starší pán, ktorý nás sprevádzal, bol sám účastníkom tohto dlhého boja za slobodu a mier, ktorý tam nastal až od roku 1993, kedy sa stala nezávislou krajinou.

Z Phnom Pénhu som sa presunul do mesta Krong Battambang, ktoré je zmesou koloniálnej architektúry a moderných stavieb. Nachádza sa tu viacero budhistických chrámov a hinduistických pamiatok.

Moja ďalšia zastávka bola v meste Siem Reap, kde sa nachádza najnavštevovanejšie miesto v Kambodži - Angkor Wat. Je to jedno z najvýznamnejších archeologických miest v juhovýchodnej Ázii. Tento chrámový komplex

patrí medzi najväčšie a najkrajšie historické pamiatky a zároveň je pamiatkou UNESCO.

Navštívil som aj rybárske dediny okolo rieky Mekong, ktorá priteká z Laosu a pokračuje na juhovýchod do Vietnamu. V týchto dedinách žijú prevažne domáci obyvatelia, veľmi chudobní a živiaci sa len rybolovom, prípadne výmenným obchodom, pretože je to dôležitá dopravná tepna.

Starší obyvatelia v týchto pomerne chudobných častiach Kambodže nevedia ani čítať, ani písať. V dnešnej dobe sa snaží vláda aspoň

pre deti zabezpečiť základné vzdelanie, aby boli na tom lepšie ako ich rodičia. Ľudia z týchto osád sa nedostanú bez vzdelania ďalej, a preto väčšina prežije v nich celý život. V rodinách majú bežne 5 až 8 detí, no vzhľadom k hygienickým pomerom, aké tam majú, im polovica detí do piateho roku života umrie, lebo nie sú nijako zdravotne zabezpečené. Vodu z rieky, pri ktorej žijú a ktorá ich živí, používajú na všetko - umývanie, pranie, pitie, varenie, kúpanie, toaletu.

Bol to trochu smutný pocit a pohľad na to, ako ešte dnes v niektorých kútoch sveta ľudia žijú. Počas monzúnových dažďov sa voda v týchto rybárskych dedinách zdvihne o 7 až 9 metrov, preto majú svoje domčeky postavené na vysokých koloch, aby ich nevytopilo. V oblastiach, bližšie k sútoku rieky, obyvateľov evakuujú aj niekoľko kilometrov ďalej od rieky a po dažďoch sa opäť vracajú späť. Keď príde obdobie sucha, stavajú si svoje obydlia nanovo. Ľudia žijúci v týchto oblastiach sú napriek tomu milí a vďační pri každej návšteve turistov, ktorí im vždy niečo podajú, pomôžu alebo finančne podporia. Aj keď veľké mestá, ktoré som tam navštívil, si žili normálnym životom, ako si žijeme aj my. Dojmy a pocity, ktoré som mal z tejto časti krajiny mi pripomenul výrok jedného veľmi bohatého vládcu z veľmi bohatej krajiny, ktorý povedal:

„Skutočným bohatstvom je bohatstvo ľudí, nie peniaze a moc, peniaze nemajú zmysel, ak sa nepoužívajú na to, aby slúžili“

Z Kambodže som cestoval ďalej do Thajska. Ale o tom možno nabudúce....

Luboš Pevný

Domy pri rieke v Kambodži

To sme my, stankovskí chovatelia Spoločenské organizácie

História chovu hospodárskych zvierat siaha do hlbokej minulosti. Bola, je a bude nutnosťou pre každú komunitu alebo spoločenstvo. Domestikáciou divých zvierat nastalo postupné cieľavedomé pretváranie divých zvierat na také druhy, ktoré poskytujú určitý úžitok alebo sa chovajú pre potešenie. Na našom území organizované spolky začali vznikať už v 19. storočí. V roku 1845 bol Samuelom Jurkovičom v Sobotišti založený „Spolok gazdovský“. Aká bola 60-ročná chovateľská história na území dnešných Trenčianskych Stankoviec?

Chovatelia počas výstavy

V apríli 1964 vznikli v našich obciach Veľké Stankovce a Sedličná miestne organizácie SZD, neskôr v Rozvadzoch a v Malých Stankovciach. Na zakladajúcej schôdzi vo Veľkých Stankovciach bolo prítomných 17 členov. Prvým predsedom bol Ondrej Pevný, tajomníkom Ján Záhumenský, členom výboru bol aj Ján Ďuriš, neskôr šposudzovateľ hydiny. V Sedličnej boli zakladajúcimi členmi Ján Vachánek, Štefan Šebáň, Štefan Beňovič, Jozef Porubský st., Ján Mojžiš, Ján Chrastina a Rudolf Mojžiš.

V roku 1966 chovatelia vo Veľkých Stankovciach už sami usporiadali prvú propagačnú výstavu, kde bolo vystavených 180 zvierat. V roku 1967 sa predsedom stal Emil Berko a počet členov narástol na 76. V Rozvadzoch bol v tých časoch predsedom p. Lipták, v Malých Stankovciach p. Pavlis a v Sedličnej p. Chrastina.

V roku 1971 došlo k zlúčeniu obcí Veľké Stankovce, Malé Stankovce, Rozvadze a Sedličná do jednej obce Trenčianske Stankovce. Napriek snahe Emila Berku k zlúčeniu organizácií nedošlo. V decembri 1976 sa konala výstava vo Veľkých Stankovciach. Tu došlo konečne k zhode a rozhodnutiu zlúčenia organizácií. Zlúčili sa organizácie z Veľkých Stankoviec a Sedličnej. Organizácia dostala názov Miestna

organizácia Slovenského zväzu drobnochovateľov Trenčianske Stankovce. Predsedom bol zvolený Jozef Jančo, podpredsedom Rudolf Mojžiš a tajomníkom Emil Berko. Organizácie v Rozvadzoch a Malých Stankovciach postupne zanikli a členovia vstúpili do spoločného spolku.

Vtedajší tajomník Emil Berko bol veľmi aktívny a politicky angažovaný človek. Podarilo sa mu s vtedajším vedením MNV dohodnúť, že si zoberú do užívania hospodárske priestory bývalej evanjelickej školy v Malých Stankovciach. Tak začala ďalšia, a to veľmi bohatá a pracovne aktívna etapa chovateľskej organizácie v našej obci.

V roku 1977 sa prvýkrát výstava usporiadala už v priestoroch v Malých Stankovciach. Okrem prác na úprave priestorov a brigádach sa spoločne cestovalo i na rôzne výstavy. V roku 1978 došlo na výstave v Moravskom Bílovci k stretnutiu tajomníka Emila Berku a Rudolfa Mojžiša s pánom Martinkom - predsedom Kunovických chovateľov. Stretnutie viedlo k myšlienke na vzájomnú spoluprácu, ktorá by viedla k výmene skúseností. Družba bola v tom roku spečatená a trvá dodnes. Toto priateľstvo nám prinieslo cenné rady, skúsenosti, motiváciu a priateľstvá trvajúce doteraz.

V roku 1978 došlo i k zmene vo výbore zúčnenej MO. Do funkcie predsedu bol zvolený Rudolf Mojžiš a pod jeho vedením sa začalo na intenzívnom budovaní výstavnej haly, ktorá bola vo svojom období jedinečnou a po desaťročia jednou z mála na Slovensku. Chovatelia ju vybudovali vlastnými rukami. Vybudovaním haly nastala i väčšia intenzita výstav.

Ešte pred dokončením haly sa tu v roku 1982 konala jedna z najväčších výstav, na ktorej bolo vystavených 1650 zvierat. Stankovská výstavná hala bola po dlhé desaťročia dejiskom mnohých miestnych, okresných, ale i špeciálnych výstav. V roku 1998 sa tu konala celoštátna výstava vodnej hydiny. V roku 2014 pri príležitosti 50. rokov organizácie bolo vystavených 1100 zvierat. Od roku 2018 sme začali éru konaní výstav LAUGARICIO CUP s medzinárodnou účasťou vystavovateľov z viacerých krajín Európy. Od roku 2021 sa výstava koná v areáli Základnej školy v Trenčianskych Stankovciach. To je ale už iná kapitola.

Po roku 1989 došlo ku všeobecným spoločenským zmenám a, bohužiaľ pre nás, tiež ku komplikáciám. Museli sme opustiť zrekonštruované priestory prednej časti školy. Predsedom organizácie sa stal Rudolf Mojžiš a tajomníkom Ján Buček.

V roku 1998 sa v Brne konala Európska výstava zvierat, ktorej sa z našej organizácie zúčastnil Peter Žuffa a získal so svojimi Tuzluskými husmi titul - Európsky majster a s plemenom Suchovská hus - Čestnú cenu.

Na Európskej výstave zvierat vo Wellse v konkurencii viac ako 20 000 zvierat vystavuje Peter Žuffa štyri plemená husí a získava 2 veľmi hodnotné čestné ceny. Máme zástupcov v okresnom výbore ale i v Ústrednej odbornej komisii pre mládež. Naš člen Peter Žuffa sa stáva posudzovateľom hydiny a postupne medzinárodným posudzovateľom. Je tiež zástupcom SZCH i ČSCH v Európskom zväze a členom Európskej štandardnej komisie pre hydinu.

V roku 2010 sme sa rozlúčili s dlhoročným predsedom Rudkom Mojžišom, ktorý vykonával funkciu predsedu od roku 1978. Novým predsedom sa stal Ján Buček, ktorý funkciu vykonáva dodnes. Na našej výstave sme začali udeľovať ocenenie Memoriál Rudolfa Mojžiša pre najlepšiu kolekciu zvierat nášho člena a najlepšiu kolekciu zvierat člena našej družobnej organizácie. Zúčastňujeme sa výstav v okolí a navštevujeme sa navzájom s našimi priateľmi z Kunovíc. Nový výbor začína intenzívnejšie rokovania s ECAV a obecným úradom ohľadne haly. Vďaka korektnému jednaniu dochádza k predbežnej dohode vo veci návrhu na poskytnutie náhradných priestorov. Výročná členská schôdza túto dohodu schválila.

Naši členovia získali v roku 2015 veľké vzácné vyznamenania:

- priateľ Ján Buček – „Čestný odznak Slovenského zväzu chovateľov“
- priateľ Dušan Vachánek – „Vzorný chovateľ“
- priateľ Roman Repka – „Vzorný chovateľ“

V roku 2017 sme mali 19 členov, aktívne boli všetky naše odbornosti a na záver sezóny sme vystavovali v rumunskom Temešvári, kde získavame ocenenia – menovite Husár Boris, Urbánková Anka, Urbánek Jozef, Žuffa Peter, Bulko Peter a Liška Denis.

V starom areáli sme poriadali roku 2019 poslednú výstavu. Rozlúčka to bola veľmi došľach. Bolo vystavených 1146 zvierat od 159 vystavovateľov zo siedmich krajín Európy.

Od roku 2020 začíname ďalšiu etapu stankovského chovateľstva. Vďaka dobrému nápadu a následne korektnému jednaniu výboru ZO s vedením obce sme prišli k riešeniu, ktoré vyriešilo veľa problémov naraz.

A tak v roku 2021 prvýkrát poriadame výstavu na novom priestranstve pri základnej škole. Výstava Laugaricio CUP sa stáva pojmom nielen na Slovensku, ale i v zahraničí. Svojou medzinárodnou účasťou je najviac medzinárodne obsadenou výstavou na Slovensku a v okolitých krajinách. Na tej poslednej prezentovali vystavovatelia zvieratá zo siedmich krajín.

Na celoštátnej výstave v Nitre získal v roku 2018 Jozef Urbánek titul Šampióna SR. V dánskom Herningu sa konala Európska výstava zvierat, kde bolo vystavených 27000 zvierat. Z našej organizácie sa tejto výstavy zúčastnil Peter Žuffa a získal titul Európsky Šampión a šerpu mesta Herning.

Stankovskí chovatelia za 60 rokov svojej existencie dosiahli nemalé úspechy a ocenenia práce. Naša organizácia je držiteľom Zlatej plakety za zásluhy o rozvoj chovateľstva.

Bez akéhokoľvek pokusu o skromnosť si dovoľm skonštatovať nasledovné. Top bolo za tých 60 rokov veľa. Vybudovanie vlastného areálu, preukázateľné usporiadanie viac ako 80 výstav, usporiadanie dvoch vysoko hodnotených medzinárodných Európskych seminárov s účasťou viac ako 120 účastníkov z 24 krajín, získanie množstva ocenení na súťažiach mladých chovateľov, získanie množstva klubových, regionálnych, národných titulov a európskych titulov.

Mnohí naši členovia možno nedosiahli vysoké úspechy na výstavách, no v chove sú pojmom s vysokou vážnosťou u chovateľskej verejnosti vďaka ich oddanosti a obetavosti. Žiaden z týchto úspechov sa nedá dosiahnuť bez morálnej podpory našich rodín a životných partnerov.

Peter Žuffa

Poznámka:

Redakčnou radou skrátený príhovor pre možnosť publikácie

Slávnostné zasadnutie chovateľov

Slovo predsedu chovateľov

Na slovíčko

Pri príležitosti 60. výročia organizovaného chovu zvierat v obci sme sa porozprávali s dlhodobým členom tohto združenia a chovateľom pánom Jánom Bučekom, ktorý momentálne pôsobí ako predseda organizácie od roku 2010. Zo začiatku pôsobil ako člen a chovateľ, neskôr sa stal tajomníkom a následne sa stal predsedom.

Zaujímalo nás, ako vidí rozdiel pôsobenia organizácie teraz a v minulosti:

„V minulosti organizácia fungovala okrem svojpomocnej aktívnej činnosti pri budovaní svojho areálu svojich členov i z výsledkov liahnutia hydiny a predaja zvierat. Podpora bola i formou dotácie za plemenné zvieratá. Ak chceli mať kvalitné zvieratá, chodili do zahraničia. Veľkým úspechom a zadostučinením je, že teraz chodia za kva-

litou chovatelia zo zahraničia k nám, na Slovensko.

V súčasnosti sa organizácia môže spoľahnúť na obec, sponzorov, priaznivcov chovateľstva. Ale čo je hlavné, je vidieť, že sa opäť vracia chov zvierat na dedinu do starých kolají, ľudia si vážia to, čo si sami vychovávajú.

Nie nadarmo je heslo chovateľov: „Pre radosť, krásu a úžitok.“

Pavol Kurtiš

Vyhodnotenie Laugaricio Cup, Ján Buček vpravo

Helenka Bočáková - Ďakujeme

V živote človeka sú chvíle, ktoré nás zastihnú nepripravených a ich príchod nás prekvapí. Bolestne sa nás dotkla i smutná a nečakaná správa o odchode našej kolegyne, pani učiteľky Heleny Bočákovovej.

Aká bola pani učiteľka? Môžeme povedať, že motto Ann Liberman: „*Skvelí učitelia sa vedia vcítiť do detí, rešpektovať ich a veria, že každé jedno má niečo jedinečné, na čom sa dá stavať*“, bolo vystihujúce i ju samu. Pani Bočáková prežila v Základnej škole Jána Lipského s materskou školou v Trenčianskych Stankovciach 43 rokov. V roku 1962 prišla ako učiteľka do vtedajšej Základnej deväťročnej školy v Malých Stankovciach a pôsobila tu až do odchodu na dôchodok.

Učila a vypomáhala ešte ako dôchodkyňa až do roku 2005.

S jej činnosťou v škole je spojená i dlhoročná divadelná tradícia. Žiaci pod jej vedením získavali okresné aj krajské ocenenia. Medzi najznámejšie hry patrili „*Zahrajme si rozprávku a Tajomný Hippopotamus*“, ktoré režíroval Mgr. Ladislav Žiško za asistencie p. učiteľky Heleny Bočákovovej.

Pod jej vedením sa o zviditeľnenie školy výrazne zaslúžil aj detský folklórny súbor Stančokčan, ktorý viedla až do roku 2015. Vystriedali sa v ňom desiatky detí, ktoré prezentovali

miestne ľudové tradície, hry, piesne a tance na mnohých vystúpeniach v obci i mimo nej. V roku 2013 vystupovali i na Boršických slávnostiach na Morave.

Bola nielen dobrým učiteľom žiakov, ale i nás – mladších, začínajúcich. Učila nás pracovitosti, no predovšetkým, učila nás tešiť sa z práce. Obdivovali sme jej ľudskú vyrovnanosť a pohodu, ktorú si nenechávala iba pre seba. Bola našim nenápadným radcom, ktorý nám svoje bohaté životné skúsenosti podáva s takou radosťou, s akou sa podáva dar.

Žila s nami v čase úspechov, hľadání, ale i ťažkostí a prehier. Dokázala nám však vnuknúť presvedčenie, že víťazstvo po prehrách je cennejšie ako víťazstvo bez prekážok. Dnes vieme lepšie, ako sme vedeli vtedy, aké sú to hodnoty. A zrazu sa nám zdá, že sme jej za to ani nemali čas poďakovať sa. Možno to zisťujeme až teraz, keď spomíname. Lebo spomienky sú niekedy zreteľnejšie ako prežívaná skutočnosť. Je to tragédia, ak smrť nemá zmysel, ak je koncom i začiatkom ničoho. Lenže smrť našej priateľky, kolegyne Helenky Bočákovovej, je završením

Rozlúčka

bohatého a činorodého života.

Chcem jej poďakovať v prvom rade za všetky deti, ktoré prešli jej rukami v našej škole. Venovala im veľmi veľa svojho času a kus svojej osobnosti. Učila ich všetkému, no hlavne láske k životu a tomu, ako urobiť svet lepším a krajším. Denne im bola druhou mamou. Každé objatie, pohladenie i milý úsmev v nich zanechali stopu dobra, a to je to najviac, čo môže zo seba milujúca pani učiteľka dať.

Ďakujem aj v mene všetkých zamestnancov, s ktorými spolupracovala. Starším kolegyňiam bola priateľkou a tým mladším vzorom a pomocou. Neustále odborne rástla, nebála sa nových trendov. Pracovala s chuťou a životným elánom, prichádzala s novými nápadmi. Svojou prácou a vystupovaním bola pre nás príkladom zodpovednosti, slušnosti a trpezlivosti.

Nakoniec ďakujem aj v mene svojom. Ďakujem za spoločne strávené roky, za všetko, čo ma naučila. Počas niekoľkoročnej spolupráce sa mi nikdy neotočila chrbtom. Vždy stála po mojom boku, akceptovala moje rozhodnutia, bola mi pomocou a oporou. Bola so mnou v čase úspechov, no aj v čase ťažkostí ako jeden z pilierov, o ktoré som sa mohla oprieť. Je veľmi ťažké uveriť tomu, že sa už nikdy neuvidíme, nestretneme, nepodáme si ruky...

Bolo toho ešte mnoho, čo sme si mohli povedať, ako vždy, keď sme sa spolu stretli. Napriek tomu, drahá Helenka, keď Ťa premožla zákerná choroba a zabránila Ťi zostať ešte s nami, ver, že v srdciach stoviek detí, rodičov a aj nás bývalých kolegov, zostaneš navždy.

Už budeme iba spomínať, drahá naša pani učiteľka, kolegyňa Helenka Bočáková, ale ver, že v týchto spomienkach nám budeš inšpiráciou, vzorom i príkazom žiť z Tvojho odkazu. Buď spokojná! Neodchádzaj ako dlžník. Ostala si v nás i v stovkách Tvojich žiakov.

Darina Sýkorová a bývalé kolegyne a kolegovia

S kolegyňami

Našej pani učiteľ'ke

Naši učitelia

Tiež patríam ku generácii ľudí v našej dedine, ktorú pani učiteľ'ka Helena Bočáková učila čítať a písať. Bola tou prvou učiteľ'kou, ktorá mi ukazovala, ako chytiť pero do ruky a nesmelo namaľovať prvé písmená. Ona mi pomáhala rozlúštiť záhady tých malých „chrobáčikov“ v šlabikári, poskladať ich do slov a viet, a tým mi otvorila netušené možnosti objavovať mnohé dobrodružstvá ukryté v knihách. Láska ku knihám mi zostala doposiaľ, ale na toho, kto mi otvoril dvere k ich tajomstvám, sa nezabúda.

Učiteľ'ka Bočáková s autorom článku

Čerstvejšie spomienky na pani učiteľ'ku mám ale z obdobia pred asi pätnástich rokov. Vtedy som ju, trochu nesmelo, oslovil, či by sa ku mne nepridala pri tvorbe knihy o Rozvadzoch, keďže sa blížilo okrúhle výročie prvej písomnej zmienky o nich. S radostou súhlasila a hneď ma aj šokovala množstvom záznamov, ktoré o dedine mala. Všetko mala vzorne vpísané do niekoľkých zošitov úhladným písmom, tak, ako nás kedysi učila. No ešte viac ma udivovala svojou perfektnou pamäťou a vedomosťami, ktoré mala o dianí v dedine, nielen vo vtedajšej dobe, ale aj pred viacerých desaťročí. Pani učiteľ'ka aj v sedemdesiatke priam sršala energiou i aktivitou a vedela naozaj pútavo rozprávať. Príbehov, ktoré mi vyrozprávala,

bolo naozaj mnoho. Žiaľ, nie všetky boli publikovateľné.

Stretávali sme sa vždy v nedeľu po kostole na cintoríne pri hrobe jej manžela, aby sme sa asi po trištvrt hodinovom rozhovore o všetkom možnom dohodli, že sa popoludní stretneme u mňa doma. Tých stretnutí bolo nesmierne veľa. Veľmi rád spomínam na tie vzácné chvíle. Zaujímavé a hektické, čím viac sa blížil termín osláv výročia. Aké obavy sme mali...či ľudia príjmu našu knihu, a či nevyjdeme na posmech. Ale zvládli sme to a mali obrovskú radosť zo spoločného diela. Aj v tomto období, nielen v prvej triede, som sa od pani učiteľ'ky veľa naučil. To, s akým nadšením a zápalom treba ísť za vecou, o ktorej som sa už

rozhodol, že ju chcem robiť. Trpezlivo a opakovane, ako keď kvapky vody tvarujú skalú. A ešte niečo som na nej obdivoval, ale to som si uvedomil až pri rozhovoroch s ňou. Ona bola učiteľ'kou nielen na plný úväzok, ale aj na celý život. Nielenže vychovala tri generácie prváčikov, ale popri množstve svojich záujmov mala prehľad asi o každom jednom z nich. Zaujímalo ju, ako sa každému darí alebo, aké starosti ho postreli. Pre ňu bolo učiteľ'ské povolanie naozaj povolaním a poslaním na celý život.

Pani učiteľ'ka, aj touto malou spomienkou Vám chcem poďakovať za všetko, čo ste ma naučili i za tie krásne chvíle, ktoré sme spolu strávili. Bolo mi ctou byť tu s Vami!

Slavo Tomík

Pamätníčka: „Vladimírov sa opravuje? Super!“ Zaujalo nás

Emília Letková z Trenčianskych Stankoviec, ktorá nedávno oslávila 70 rokov, prežila detstvo na legendárnom podřip-skom statku Vladimírov. Teší ju, že nový majiteľ ruinu skoro odsúdenú k zániku začal päť minút po dvanástej rekonštruovať. Dozvedela sa o tom z novín Litoměřický deník.

Vladimírov. Bolo to v prvých povojnových rokoch, keď Slováci hŕfne odchádzali za prácou do českého pohraničia. Útočisko nachádzali v domoch a statkoch po odsunutých Nemcoch. Medzi novými prichádzajúcimi bol i Ladislav Husár z Rozvázď pri Trenčíne a Jozefína Záfe-rová zo Zlatníkov pri Bánovciach nad Bebravou. Našli v sebe záľúbenie na Podřipsku, kam ich d'aleká cesta zo Slovenska zaviedla. Netrvalo dlho a mali dve deti. Rodinu preložili na statok Vladimírov, kde sa tradične chovali kone, sliepky a na okolitých poliach sa pestovalo obilie a chmeľ. Ladislav tam začal pracovať ako správca. Vtedy do Vladimírova ešte nevedlo elektrické vedenie a elektrinu museli vyrábať agregátom na naftu.

„Ked' bolo treba svietiť, musel ísť na druhý koniec budovy naštartovať motor,“ hovorí Emília, Ladislavova dcéra, ktorej je dnes cez 70 rokov a žije v Trenčianskych Stankovciach. Seniorka si dodnes pamätá na špecifickú výzdobu poľnohospodárskeho statku, vďaka ktorej sa objekt neskôr stal kultúrnou pamiatkou. „Vonku

pri budove bol betónový bazén so sochou mladých žien. A na fasáde okrem koní a iných ozdôb boli nápisy,“ popisuje Emília s tým, že zneli takto: „Přeskoč, přelez, ale nepodlez“ a „Kdo se učí a moc umí, ten je vlasti chloubou, kdo se chlubí a nic neví, ten je jenom trouba.“

Seniorka spomína tiež na to, že sa nad budovou vypínala drevená vežička. Prichádzalo sa do nej dreveným točitým schodiskom, bola zasklená priehľadnými a farebnými sklami. „Bol tam malý stolík a stolička, pôvodný majiteľ odtiaľ asi pozoroval, ako sa na statku pracuje,“ premýšľa seniorka.

Emília žila na Vladimírovi až do svojich 12 rokov, neminula ju tam povinná školská dochádzka. Za vzdelaním to mala z odľahlého statku celkom ďaleko. Najskôr chodila do Klenčce, vzdialeného 2-3 kilometre. Chodila sama medzi chmeľnicami a poľami. Len keď bolo špatné počasie, odviezol ju otec na voze. Od roku 1958 dievča chodilo až do Roudnice nad Labem, ktorá bola 4 km ďaleko. O dva roky neskôr sa už rodina vrátila na Slovensko do ot-

covej rodnej dediny Rozvázďe, kde Emília so svojím manželom Jozefom žije dodnes.

Niektorí jej príbuzní však zostali v Čechách a založili tam vlastné rodiny. V roku 1976 bola Emília s manželom a deťmi na návšteve u tety v Robčici a u sesterníc v severných Čechách. Navštívili i statok Vladimírov. „Vtedy bol už prázdny a opustený. Bolo vidieť, ako všetko chátra a manželka bola z toho smutná,“ hovorí jej manžel Jozef s tým, že drevená vežička nad strechou bola už spadnutá a socha mladých žien preč.

Neskôr, v roku 1995, navštívil statok syn Jozefa a Emílie, ktorý vtedy študoval v Liberci. To bol statok už v ďaleko horšom stave a prakticky odsúdený na zánik. Nakoniec ruinu bez strechy a okien nedávno kúpil podnikateľ z Roudnice nad Labem a začal ju opravovať. „Ked' manželka videla na vašej fotografii novú strechu, bola rada, že sa opravuje. Ale zároveň konštatovala, že bez drevenej vežičky to už nie je Vladimírov,“ podotýka pán Letko.

Jaroslav Balvín, Litoměřický deník

Otec Ladislav Husár

Jozefína Husárová

Bežecké preteky

Aktivita

V nedeľu dňa 21. 4. 2024 sa v našej obci uskutočnilo druhé kolo trenčianskej bežeckej ligy. Trenčianska bežecká liga prebieha od marca do novembra na rôznych miestach v okrese Trenčín.

Podujatia v Trenčianskych Stankovciach so štartom i cieľom pri penzióne Lyjana sa zúčastnilo viac ako 200 žien a mužov vo viacerých vekových kategóriách. Dĺžka trate bola takmer 9 km. Profil trate nie je jednotvárný, je v príjemnom prostredí a pre ľudí, ktorí pravidelne behajú, nie je náročný.

Po niekoľkých kilometroch na rovinatom teréne čakalo bežcov takmer dvojkilometrové

tiahle stúpanie až na okraj lesa. Na danom úseku mali účastníci behu za sebou približne polovicu plánovanej trasy behu. Nasledovalo prudšie klesanie s následným stúpaním na polnú cestu, kde sa mohli bežci trochu vydýchať a zároveň mali možnosť pekných výhľadov do okolia. Po ďalšom klesaní nasledovala rovinatá časť trate ulicami obce do cieľa.

Ako divák som mal možnosť vidieť

pretekárov ešte v plnej sile na hrádzi pri Váhu i pri posledných metroch do cieľa. Uznávanie patrí všetkým účastníkom, ktorí prebehli v pomerne chladnom počasi danú trasu. Medzi účastníkmi som videl viacerých bežcov, s ktorými som v minulosti pretekal. I preto ma láka myšlienka prebehnúť túto trať v nasledujúcom ročníku a znovu si s nimi trochu zasúťažiť.

Jozef Kadák

DHZ Trenčianske Stankovce

Vás v spolupráci s obcou Trenčianske Stankovce
pozýva na

6. Ročník

súťaže o putovný pohár
starostu obce

23. jún. 2024

Futbalové ihrisko - Nové Miesto!!!
v Trenčianskych Stankovciach

Začiatok súťaže o 13:00 hod

Tešíme sa na Vašu účasť a divácku podporu!

Taký náš tato bol - 2. časť

Príbehy pre všedné dni

Počas mojich školských rokov som si svoje letné prázdniny užíval rôzne. Už v minulom čísle novín HLAS som opísal v prvej časti môj zážitok s otcom. Hovoril som, že ako každý malý chlapec som sa rád na čomkoľvek vozil, no nebolo to len v tom. Jednoducho ma bavilo byť s mojím tatom. A tak vám pokračovanie príbehu ponúkam v druhej časti ...

Po pár kilometroch kľudu otec vyhlásil: „Urobíme si pauzu.“ Pauza sa celkom hodila, pretože „dvanástotrojka“ nebola dvakrát pohodlná. Netušil som však, že miesto pauzy má otec dopredu naplánované. Bol to kemping, v ktorom nie len naša, ale i rodiny ďalších zamestnancov vtedajšieho Obecného úradu trávilí letné dovolenky, a kde mal otec dohodnuté krátke stretnutie s tamojším vedúcim. Už pri parkovaní sme sa rehotali, pretože parkovať pohrebné vozidlo medzi autá na bežnom parkovisku je naozaj neštandardný počin. Bolo ho vidieť samozrejme z diaľky, ale otec nenechal nič na náhodu a zaparkoval ho čo najbližšie k vchodu.

Zišli sme do areálu kempingu a čakali, čo bude. Netrvalo dlho a proti nám kráčal spomínaný otcov kamarát. Jeho chôdza však nepripomínala suverénnu chôdzu miestneho šéfa, ale neistý krok vystrašeného človeka. Rukami si držal hlavu a v tvári bol biely ako stena. Spoznal nás, no vystrašený výraz mu nemizol. „Čo sa preboha stalo?! Čo niekto zomrel?!“ povedal tichým hlasom s pietnym podtónom, a otec mu na to odvetil: „Ale nie! Ale čo keby náhodou?!“ Po tejto vete sme šli s otcom opäť do výbuchu, a jeho kamarát nevedel absolútne reagovať.

„Vidíš, ak chceš auto, za ktorým sa každý otočí, kúp si pohrebák“, povedal otec a ja som myslel, že ten křč od smiechu mi na tvári

zostane už natrvalo. Vyrazili sme a s pocitom, že sme si už v ten deň svoju (extra) dávku randy vybrali, nijak sme už hučiacemu motoru neskákali do „reči“. Ten s veľkým odhodlaním hnal naše vozidlo handlovskými kopcami a nič nenasvedčovalo tomu, že by nám malo niečo k bezproblémovému návratu domov zabrániť.

Zrazu sa však ako blesk z jasného neba ozvala pod nami rana a auto stratilo rýchlosť. Otec v momente strhol volant doprava a len tak-tak sme došli ku krajnici. Jeho tvár už bola vážna a ihneď začal pátrať po príčine našej neplánovanej zastávky. Ešte pred tým mi dal do rúk výstražný trojuholník, aby som ho umiestnil pred zákrutou, za ktorou sme zostali. Celkom som to uvítal, pretože aj keď si 13 ročné decko dokáže uvedomovať vážnosť situácie, smiech v sebe potláča len veľmi ťažko.

V momente som si spomenul na svoju prvú vetu o tom, ako sa nám nesmie nič pokaziť a bol som opäť tam, kde som v tak vážnej situácii nechcel byť. Ponáhľal som sa k miestu, kde som mal umiestniť trojuholník a dúfal, že sa mi tam spolu s ním podarí zanechať aj môj vysmiaty výraz. Keď som sa vrátil k autu, otec mal už čierne ruky a zadumanú tvár. Na moju otázku: „Čo sa stalo?“, len precedil cez zuby: „Rozspýala sa nám prevodovka.“ Vtedy došlo už aj mne, že máme problém a svoje pohnútky na smiech som v sebe zo všetkých síl stlmil. O mobilných telefónoch sa nám vtedy ešte ani nesnívalo, takže nezostávalo nič iné, len nájsť nejaké obydlie s pevnou linkou. Našťastie bolo vidieť pár domov pod cestou, a tak sa tam otec vybral.

Ja som zostal pri pohrebnom voze a v nečakanej úlohe čestnej stráže mŕtvej prevodovky som čakal, čo otec vymyslí. Po chvíli sa vrátil. Myslím, že sa mu podarilo dovolať a aj dohodnúť odťah, no keďže sme stáli za neprehľadnou zákrutou, nezostal v kľude. V aute našiel ťažné lano a vyhlásil: „Skúsime niekoho stopnúť.“ Po týchto slovách začala moja vážnosť opäť „ťahat’ za kratší koniec“. Uvedomujúc si, že tam v jednom momente stojíme ako Batman, Robin a ich pokazený Batmobil, začal som sa cítiť ako fľaša Coca-Coly s vhodným Mentosom. Otec si to samozrejme všimol. „Nesmej sa ty, lalo!“, okríkol ma. To som už viac nedokázal ustáť a môj nahromadený smiech musel von. Na chvíľu sa ku mne pridral, no akonáhle zbadal prvé veľké auto, začal naň mávať. Auto nezastavilo a po ňom ani ďalšie. Pohľady šoférov boli rôzne a ja som si už myslel, že sa moje proroctvo, vyriešené v tak mladom veku, nakoniec aj vyplní.

Zrazu sa však vynorila spoza zákruty plachetová Avia s trenčianskou značkou. Akonáhle prešla okolo nás, začala brzdiť a zastavila pri krajnici. „Tak predsa“, povedal som si v duchu. Našou záchranou bol pán, ktorý jazdil pre nejakú firmu z Trenčína. Bol ochotný nám pomôcť, a tak po veľmi rýchlej dohode s otcom pripojili prichystané lano k Avii. Otec ma posadil vedľa neho a poveril ma, aby som urobil navigátora v Stankovciach.

Opatrne sme vyrazili a ja, neplánovane sediac vo svojom obľúbenom vozidle, som si zrazu užíval jeho pohodlie, super výhľad a vysokofunkčnú kľučku na okno. K tomu všetkému sa kabínou ozývala hudba z rádia, čo bolo na tú dobu a na ten typ auta poriadny nadštandard. Vzhľadom na môj vek a hanblivosť s ním spojenú som nebol príliš zhovorčivým spoločníkom, a tak som len mlčky sledoval cestu, počúval hudbu a občas som v spätnom zrkadle skontroloval či sme nestratili našu „Čiernu perlu“, za ktorou bola vytvorená už celkom slušná kolóna áut. Tento pohľad mi zakaždým zdvihol kútiky a v duchu som si už predstavoval ako, a komu budem toto všetko rozprávať.

Konečne sme dorazili do našej rodnej obce a ja som sa chopil úlohy spolaheľného navigátora. Bez problémov som šoféra naviedol až k Domu smútku a spokojne som vyskočil z Avie. V tom sa ale zozadu ozvalo: „Kde si ho to doviedol, ty lalo?! Ved’ tu nemám ani vercajch a nie je tu ani jama! Iba ak hrobová! Na prevádzku musíme ísť!“ Po tejto sprche mi došlo, že na svo-

Vlado Hladký s manželkou

jom logickom myslení budem musieť ešte trochu popracovať. S previnilým pohľadom som sledoval ako chlapi odopínajú lano, otáčajú obe autá opačným smerom a znova ich k sebe pripájajú. Nasadol som späť do Avie a na šoféra som sa radšej ani nepozrel.

Na dve odbočky, ktoré nás čakali, som upriamil takú pozornosť, akoby nás čakal dopravný uzol v Šanghaji. Na radosť všetkých som to zvládol, a tak sme konečne dorazili do nášho cieľa. Na otcovi bolo vidieť, že už má toho celkom dosť. Predsa len, byť toľko kilometrov v strehu s očami nalepenými na brzdových svetlách auta pred sebou a s nohou v neustálom krčí, aby stihol vždy zabrzdiť, by dalo za-

brať hocikomu. No a k tomu ešte tá moja bodka na záver mu taktiež na nálaďe nepridala. Avšak tento stav netrval dlho. Keď som doma nadšene opisoval, čo všetko sme v ten deň zažili, mal opäť tú svoju veselú tvár.

A kedykoľvek aj on sám rozprával niekomu príbeh o tom, ako chcel „prevetrať pohrebák“, smial sa rovnako ako jeho „poslucháč“. Zasmiať sa nielen na druhých, ale aj sám na sebe, nedokáže úplne každý. On s tým problém nemal. Bol prísny, nie však nedostupný. Bol vtipný, no zároveň rešpektovaný. Človek, v ktorom sa toto všetko dokáže spojiť, je potom vždy pre ľudí vo svojom okolí výnimočný. A presne taký náš tata bol.

Branislav Hladký

Vlado Hladký v strede počas štúdií

Vlado Hladký s jedným z vnúčat

Na lavičke Stankovčanov

Historické foto

Pár veselých príhod zo Šumavy

Príbeh zo života

Ako bažanti, kde sme písali list domov. Keď bol dopísaný, tak sme list v obálke odovzdali a dôstojník si ho prečítal, dal „dozorčímu“ útvary, a ak sa niečo nehodilo, tak vybielil a zalepil.

Tiež som napísal domov ako sa darí. Asi o 2 týždne, pri rozkaze, vždy o 16.00 hod. veliteľ čítal, kto a kde má službu. Potom prišla na rad pošta - dopisy a balíky. Veliteľ oznámil: „Beták má balík!“ Bol som prekvapený a naradovaný. Krabica bola od margarínu, otvorím ju a tam samé buchty a na nich dopis. Buchty išli na dračku, otvorím dopis a tam bolo napísané: „Prečo píšeš na obálku - Šumavou ide zima a chlad, pošli buchty máme hlad.“ Nieкто z kontrolujúcich odosielanú poštu to tam dopísal. A tak mama poslala buchty.

Druhý prípad bol východniarsky. Odtiaľ bol kamarát Pal'ko Calek. Bol to syn baču z lazov od Hažlína, prvýkrát išiel vlakom, keď cestoval na vojnu. Pochválil sa však, že sa vie bicyklovať. Každé dva týždne v prvom ročníku vojny dostal balík - klobása, slanina, oštiepok syra a zavarenina - marhule v plechovke... Len miesto marhúl to bola vždy pálenka. Raz nás však „načapal“ staršina Čada... Už sme sa videli v base. Našťastie, on si „lúbil uhnúť“, a tak sa nám nič nestalo.

Radi sme sprevádzali ženy dôstojníkov za „dráty“ v oblasti Brezníka. Chodili tam na ču-

čoriedky, dubáky a veľké maliny. Mali nás rady, lebo keď bola príležitosť a nebola tam nemecká „Grenzpolícia“ (nemecká hliadka), tak si odbehli nazbierať do susedného Nemecka, na „západ“. Potom to ich muži v civile predávali - bol to dobrý kšeft, dobre sa za to platilo. Aj keď boli z ideologicky neprípustného „západu“, či práve preto...

Veselo bolo, keď tam boli lesníci a zistili, že im zmizlo drevo - tak „šup ho“ do Nemecka a vzali si ho naspäť. Nikdy sa to však nezvrhlo do potýčiek s protivníkmi.

Na záver mojich príbehov z pohraničnej stráže náš pozdrav - „NEPROJDOU!“

Ján Beták

Ilustračné foto

KSS, KSČ a OSN

Takí sme boli

Už ako mladí chlapci sme vnímali vonkajšie efekty doby, v ktorej sme žili. Boli sme traja bratia a s kamarátmi sme sa navymýšľali až-až. Občas mi bolo aj rodičov ľúto, najmä s odstupom času, keď sme dospelí. Samozrejme, dobu sme vnímali každý po svojom a niekoho napríklad skratky, najmä verejne známe, zaujímali, no niekoho nie.

Tak mi raz, keď som si uvedomoval význam skratiek, pri pohľade na náš „zajačník“ na „pajte“, ťukli do očí povedomé skratky. Na jednej KSS, na druhej KSČ, na tretej OSN. Naša babka s dedkom boli výmyselníci... ako všetci ľudia v tej dobe. Museli sa vedieť obracať vo všeličom. Najmä dedko boli zvláštny „exemplár“. A akosi mi „neštímovalo“ mať na ich „zajačníku“ povedomé skratky.

No, pár dní som chodil s bratmi okolo. Zaujímali nás však olympiády v hode kladivom (pätkilová púčka), šerm s palicami od hrachu, drevené karabíny v štýle á la Old Shatterhand či Winnetou. No vždy sa oči zavesili na pár okamihov o tabuľky — KSS, KSČ a OSN. Kurňa, snáď sa dedko či babka nezbláznili...?

Tak mi nedalo..., keď mali babka dobrú náladu, opýtal som sa: „Babka, čo sú to tie skratky zač?“ a žmurkol na bratov.

Babka so zalomenými rukami povedala: „Paholci jedni, čo neviete...? KSS – kotná samica sivá. KSČ – kotná samica čierna. OSN – ostatné samice nenahonené.“

Poučenie z krízovej situácie bolo absolútne jasné!!! Nezbláznili sa....

Dušan Pevný

Pri zajačnikoch

Futbal či burza?!

Mladé talenty

Svoje schopnosti rozširuje v obchodovaní na finančnom trhu, baví ho cvičenie vo fitku, futbal a chce sa naučiť hrať golf. Reč je o osemnásťročnom Stankovčanovi a študentovi Strednej priemyselnej školy stavebnej Tadeášovi Sivákovi.

**Za aký tím momentálne hráš futbal?
Na akom poste?**

„Hráš za dorast v Trenčianskych Stankovciach ako stredný obranca.“

Chceš po skončení v doraste pokračovať ďalej? U mužov?

„Po skončení v doraste neplánujem pokračovať u mužov, aj keď viem, že mnohí by si to priali.“

Nebude ti futbal chýbať?

„Futbal beriem ako kapitolu života, ktorá viem, že raz skončí a ja sa budem musieť v živote posunúť ďalej. Určite si rád v budúcnosti futbal zahrám, ale už len „for fun.“

Zaujíma ťa finančný trh. Ako ti to napadlo?

„S pojmom finančné trhy som sa stretol v 17 rokoch a celkovo ma to zaujalo. Vždy ma zaujímali financie a ekonomika. Je to niečo, čo mi vie zaručiť slobodu. Vďaka tomu môžem v živote robiť, čo ma baví a mať viac voľného času.“

Spomínaš si na najlepšie/najväčší zážitok z ihriska?

„Na taký si nespomínam, ale veľký zážitok pre mňa bude, keď vyhráme ligu.“

Čo by si odkázal mladším spoluhráčom?

„Mladším spoluhráčom by som odkázal to, že ak ich futbal baví, je pre nich vášňou, nech v ňom pokračujú. Nech každý jeden rozvíja svoju mentálnu stránku. Sila mysle a viera v samého seba je najdôležitejšia. Na toto by mali myslieť, nielen v športe, ale aj v práci.“

Klasická moja otázka. Messi alebo Ronaldo?

„Samozrejme, že Messi. Osobnosťou aj futbalovou stránkou je mi omnoho bližší.“

Monika Pevná

Spoznali sme družstevníkov

Pátrali sme

Z fotografie v čísle 2 našich novín HLAS, ktorú sme zverejnili v rubrike Historické foto, sme sa snažili zistiť chlapov vyfotených na ulici vo Veľkých Stankovciach.

Nazvali sme ich družstevníkmi, no na fotke je aj vedenie obce z oných čias. Vypátrali sme, že na snímke sú zľava – Ján Pevný, Pavol Ďuriš, Štefan Záhumenský, Ján Záhumenský, Štefan Škúci, Štefan Hladký a Adam Ďuriš.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám s identifikáciou pomohli a tiež tým, čo nám fotografiu poskytli.

Redakčná rada

História ciest u nás a v blízkom okolí

Osveta

Najdôležitejšou dopravnou tepnou na Trenčiansku v stredoveku (minimálne od 12.storočia) bola hradská cesta spájajúca hrady Beckov a Trenčín. Išlo o súčasť krajskej, tzv. vážskej cesty, ktorá sa začínala brodom cez Dunaj v Komárne a sledovala údolie rieky Váh smerom na sever. Ako jedna z dopravných tepien bola označovaná pojmom via regia (kráľovská cesta). Prvá zmienka o ceste na trenčianskom úseku, ktorá je zároveň prvým priamym dokladom o nej, sa nachádza v listine nitrianskeho župana Tomáša z roku 1208.

Listina popisuje hranice Nitrianskeho biskupstva pri Trenčíne (dnešné Trenčianske Biskupice), pričom výslovne uvádza cestu z Beckova (Blundix) do Trenčína. Cesta musela viesť logicky po ľavom brehu Váhu približne kopírujúc jeho tok. Nie je náhoda, že najstaršie dediny medzi Beckovom a Trenčínom sa spomínajú v blízkosti, resp. priamo na trase tejto cesty, a to už v roku 1113 v Zoborskej listine (Opatovce, Nozdrkovce). Z ľavobrežných dedín sa v roku 1208, okrem samotných Biskupíc, spomína Belá a zaniknutá zem Bazeta a iba o niekoľko rokov neskôr, v roku 1212 aj Rozvadze. Nepriame dôkazy o existencii tejto cesty pritom pochádzajú už zo začiatku 12. storočia; prvá Zoborská listina z roku 1111 obsahuje o. i. údaje o mýtach na Považí.

Podstatný zásah do tejto stredovekej cestnej siete znamenal postup Osmanskej ríše do centrálnej časti Uhorska v druhej štvrtine 16. storočia, ktorý preťal tradičné domáce i medzinárodné obchodné spojnice. Bezpečnejšou trasou, ktorá bola spojená s nižším rizikom prepadu osmanskými vojakmi, sa ukázala cesta vedúca Považím popod Tatry. Na dolnom toku Váhu bol jeho pravý breh oveľa bezpečnejší než ľavý, vystavený stálemu riziku osmanských jednotiek, preto sa postupne ako hlavná etablovala cesta vedúca po pravom brehu Váhu, ktorá sa na ľavý breh dostala až po prekonaní Váhu pri Trenčíne. Stará hradská (Trnava – Hlohovec – Banka – Beckov – Trenčín), ktorá viedla aj cez naše bývalé obce, sa v dôsledku častých prepádov používala stále menej.

Z máp z roku 1838 vidieť, že na pravom brehu Váhu nedošlo v porovnaní s obdobím 1782 – 1784 v cestnej sieti k významným zmenám. Zásadnou zmenou však prešli cesty južne od Trenčína, kedy došlo k vybudovaniu hlavnej cesty, ktorá viedla z Mníchovej Lehoty ponad osadu Hámry cez Trenčiansku Turnú. Na tomto mieste sa na cestu napájala ďalšia obnovená cesta, ktorá viedla z Trenčianskej Turnej cez Sedličnú, Malé Stankovce, Veľké Stankovce a Bodovku, kde sa menším oblúkom vyhýbala mlynu, smerom na Beckov, na mieste dnešnej cesty č. 507.

Veľmi dobré informácie o hierarchii ciest v oblasti Trenčína pochádzajú z obdobia 1. ČSR. Na vrchole pomyslenej pyramídy stáli štátne cesty, ktoré boli v oblasti Trenčína tri. O stupeň nižšie postavenie mali cesty s mierne mätúcim označením „krajské hradské“ - išlo o bývalé municipálne, resp. župné cesty. V Trenčíne za-

čínala jedna z nich (Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Žabokreky nad Nitrou), ktorá viedla cez Trenčiansku Turnú a Mníchovu Lehotu. V Trenčianskej Turnej sa na ňu napájala ďalšia krajská hradská cesta „Trenčianska Turná – Beckov“. Ďalším typom ciest boli vicinálne cesty miestneho významu, ktoré boli udržiavané vicinálnym výborom (t. j. výborom zástupcov obcí, cez ktoré konkrétna cesta viedla). Medzi vicinálne cesty patrila aj cesta spájajúca Veľké Stankovce a Selec a dnes zaniknutú cestu medzi Sedličnou a Trenčianskymi Biskupicami. Z rozprávania už nežijúcich pamätníkov vieme, že táto cesta viedla približne cez pozemok, kde je teraz Vaillant a bola hojne využívaná občanmi našich bývalých obcí. Po vzniku JRD v Trenči. Turnej zanikla, lebo družstevníci ju v svojom chotári zlikvidovali, pre nich nemala význam. Odvtedy sa musia naši občania prepravovať do Trenčína cez Trenčiansku Turnú, čo je podstatne dlhšia trasa. A ešte viac stratu tejto vicinálnej cesty pocítili občania Veľkých Bieroviec. Na najnižšej priečke stáli obecné a poľné cesty, za udržiavanie ktorých boli zodpovedné samotné obce.

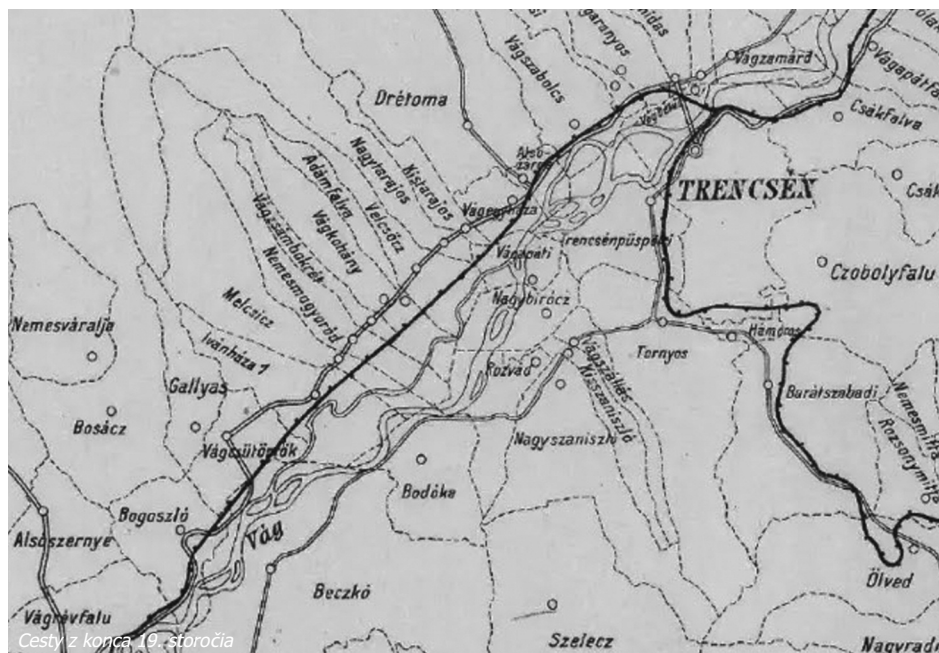
V druhej polovici 40. rokov boli Veľké Bierovce cestami spojené so Sedličnou (dnes čiastočne zachovaná, avšak prerušená cestou č. E572) i s Nozdrkovcami (dnes zaniknutá kvôli zväčšovaniu plochy trenčianskeho letiska) a poľnou, ale aktívne využívanou poľnou cestou aj s Trenčianskou Turnou (dnes zaniknutá kvôli obhospodarovaniu poľnohospodárskeho pôd-

neho fondu). Významný vplyv na cestnú infraštruktúru mala cesta, pôvodne označovaná ako E50, spájajúca Moravu a stredné Slovensko. Pri jej projektovaní sa vychádzalo z medzivojnového konceptu Stredoslovenskej magistrály. Táto cesta, dnes známa ako E572 vedie z Kostolnej, cez most prechádza Váh, míňa Veľké Bierovce, Trenčianske Stankovce a Trenčiansku Turnú a za Mníchovou Lehotou preniká do Jastrabského sedla, za ktorým pokračuje v smere na Bánovce nad Bebravou. Je to naša známa betónka (tankodrom), ktorá je momentálne v rekonštrukcii. S jej výstavbou sa začalo v roku 1963. Poslednou významnou investíciou do budovania novej cestnej infraštruktúry bola výstavba cesty spájajúcej E572 s mestom Trenčín, východne od Trenčianskej Turnej, medzi rokmi 1978 a 1980.

Trenčiansko bolo od nepamäti významným komunikačným uzlom. Nie je preto prekvapivé, že miestna cestná sieť prekonala v priebehu stáročí zásadné zmeny reflektujúce zmenené hospodárske, politické i vojenské požiadavky. K zmenám dochádza aj v dnešnej dobe a občania našej obce to majú možnosť každodenne pozorovať. Aj keď sa to deje pomaly, neostáva nám nič iné, len dúfať, že sa dočkáme toho, že nový most cez Váh bude hotový a „tankodrom“ a križovatka smrti pri Trenč. Turnej budú už minulosťou.

Podklad: Vývoj cestnej siete na Trenčiansku, autor Tomáš Michalík.

Štefan Šmatlák

Moja mama je chlap

Príbeh

Idem do škôlky pre synov... nechápem, prečo ma už pred škôlkou zdravia aj rodičia detí, ktorí ma doteraz nezdravili. A ešte sa pri tom tak priblblo usmievajú.

V hlave mi začne rotovať. Čo sa mohlo stať? Keby dostal Šimon astmatický záchvat, to by mi učiteľky volali hneď. Keby boli synovia chorí, tiež by zavolali hneď. Keby sa stalo niečo zlé, takisto by sa ozvali hneď. Ale aj tak sa niečo muselo stať. Každý sa tvári akosi divne.

Zaklopem na dvere triedy staršieho syna. Pani učiteľka, mimoriadne v dobrej nálade, s úsmevom na tvári sa ma opýta, ako sa mám. Čo majú všetci s tým, ako sa mám? A každý sa ma to pýta len s úsmevom na tvári. Keď si vo vedľajšej triede vypýtam mladšieho syna a tam

sa ma znovu učiteľka opýta, ako sa mám, už ma to začína hnevať.

Po ceste domov sa zastavíme na detskom ihrisku. Chalani sa hrajú a ja premýšľam, ako ten čas neskutočne rýchlo letí. Stále si pripadáam mladá, plná sily a elánu. No, len to telo mi hovorí, že to tak nie je

Po príchode domov sa bratia spolu hrajú v izbičke a ja chystám večeru. Zrazu, z ničoho nič, Šimon začne rozprávať o tom, ako si pred pár dňami v škôlke rozprávali o hygiene tela. Vraj prišli aj nejaké cudzie tety a rozprávali im

o danej téme. Všetky triedy boli spojené v jednej aj s pani učiteľkami. Tety rozprávali o tom, ako sa máme umývať, česať vlasy, prezliekať veci.... Podotkne, vraj tety im hovorili aj o tom, že chlapi sa pravidelne holia.

Nato sa môj Šimon prihlásil a povedal pred celou škôlkou, že u nás doma sa najdlhšie holí mama, takže mama je vlastne chlap. „Mami a ty si naozaj chlap?“ opýtal sa ma nechápavo môj 3-ročný syn.

Alžbeta Jurigová

TANKOVÉ DNI LAUGARICIO

DEŇ S POZEMNÝMI SILAMI OS SR

TRENČIANSKE STANKOVCE

29.6.2024

súradnice 48°49' 59.70" N 17°57' 1.74" E

Vyhliadkové lety!

VSTUPNÉ 20 €
predpredaj - sk 17 €
DETI, ZŤP 5 €

WWW.TANKLAUGARICIO.SK

REŠTAURÁCIA A PENZIÓN LYJANA
VÁS SRDEČNE POZÝVA NA

ANNA BÁL

TRENČIANSKE STANKOVCE
FUTBALOVÉ IHRISKO

VSTUPNÉ: 10 €
DETI DO 150CM ZDARMA

27. JÚL 2024
15:00

ŠČAMBA | 17:00

HS RYTMUS Z NOVEJ
BOŠÁČE | 19:00

skákací hrad, cukrová vata, palacinky,
cigánska pečienka, výčap,
tombola a mnoho iného

LÍSTKY KÚPITE NA MIESTE

lyjana
RESTAURANT • PENZIÓN

Autentické zábery - Tankové dni 2023

Tankové dni 2024

Pozývame

Tohtoročné tankové dni sa uskutočnia koncom júna 2024. Jedná sa už o 9. ročník. Pri tejto príležitosti sme položili otázky pánovi Mariánovi Simeonovi, ktorý bol pri vzniku tohto podujatia.

Čo bolo hlavným dôvodom, že ste sa rozhodli usporiadať Tankové dni v okolí našej obce v lokalite pri Váhu?

„Dobrý deň, išlo najmä o kombináciu viacerých dôležitých faktorov priestoru ako prístupnosť, parkovacie plochy, prírodná tribúna (hrádza), stromy pre dobové tábory atď.. Zvažovali sme niekoľko priestorov na Slovensku, ale lokalita medzi obcami Trenčianske Stankovce a Krivosúd-Bodovka vyšla jednoznačne najlepšie. Pridanou hodnotou je aj dlhá tradícia vojenského priemyslu v blízkom okolí, veliteľstvo pozemných síl a letisko v Trenčíne. A vcelku zapasoval aj názov Vašej obce a pre niektorých návštevníkov zľudovel pozmenený názov Trenčianske Tankovce.“

Z akých krajín budú aktívni účastníci tohto podujatia tento rok?

„Máme prihlásených účastníkov z celej strednej Európy, z Nemecka a dokonca až z Veľkej Británie a Cypru. Každý rok sa počet účastníkov a dobových táborov zvyšuje, avšak snažíme sa zamerať najmä na kvalitu a nie kvantitu. Tento rok po prvýkrát budú mať návštevníci možnosť vidieť dobový tábor 1. Česko-slovenského armádneho zboru, ale máme prislúbenú napríklad aj účasť Barbarov z obdobia Rímskej ríše, ktorí budú mať oproti sebe Rimanov.“

Čo bude najväčším lákadlom pre divákov tento rok?

„Jednoznačne pôjde o ukážku Ozbroyených síl Slovenskej republiky, hlavnú ukážku z obdobia 2. svetovej vojny, ale aj o samostatnú leteckú ukážku, na ktorej momentálne pracujeme. Po prvýkrát budú mať diváci možnosť vidieť bojovať 1. Česko-slovenský armádny zbor a pripomenúť si tak veľkú cenu, za ktorú Čechoslováci oslobodzovali naše územie od nacistov.“

Mňa osobne veľmi teší nadviazanie spolupráce s Vojenským historickým múzeom Piešťany, ktoré predstaví pre divákov niekoľko veľmi zaujímavých vozidiel a nesmieme zabudnúť na veľmi úspešnú spoluprácu s VHU Praha - Vojenské technické múzeum Lešany, ktoré tento rok predstaví u nás tank americkej výroby M60A1, ktorý ešte nikdy nebrázdil slovenskú zem.

Tento rok opäť pripravujeme novinky, či už na bojisku, v technike, alebo v dobových táboroch a jednoznačne sa diváci majú na čo tešiť. My už sa tešíme veľmi.“

Veríme, že tak, ako každý rok, si diváci nájdu cestu na dané podujatie minimálne v takom počte ako v predchádzajúcich rokoch a prežijú nielen príjemný ale i z pohľadu histórie poučný deň.

Jozef Kadák

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kadák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kadák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš, Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Tlač: PN Print s. r. o., Štefánikova 130, Piešťany. Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

